

Zestaw 7. Całka oznaczona

Zadanie 1. Oblicz całki oznaczone:

$$\begin{array}{llll}
 \text{a) } \int_0^{\pi} x \sin x dx & \text{b) } \int_0^{\ln 3} x e^{-x} dx & \text{c) } \int_0^{\sqrt{3}} x \operatorname{arctg} x dx & \text{d) } \int_0^1 e^x \sin \pi x dx \\
 \text{e) } \int_1^e \ln^2 x dx & \text{f) } \int_{-1/2}^{\sqrt{3}/2} \arcsin x dx & \text{g) } \int_0^1 x \sqrt{1+x} dx & \text{h) } \int_{-1}^1 \frac{x dx}{\sqrt{5-4x}} \\
 \text{i) } \int_0^2 x e^{x^2} dx & \text{j) } \int_0^{\ln 2} \sqrt{e^x - 1} dx & \text{k) } \int_{-2}^2 |x| e^{|x-1|} dx & \text{l) } \int_0^1 x^{15} \sqrt{1+3x^8} dx
 \end{array}$$

Zastosowanie całek oznaczonych w geometrii

I. Pole figury płaskiej:

a) $\Gamma : (x(t), y(t)), t \in [t_1, t_2]; x \in C^1([t_1, t_2]), y \in C([t_1, t_2])$. Pole ograniczone krzywą Γ oraz prostymi $x_1 = x(t_1), x_2 = x(t_2)$ wyraża się wzorem:

$$P = \int_{t_1}^{t_2} |y(t)x'(t)| dt. \quad (1)$$

b) $\Gamma : r = f(\theta), f \geq 0, f \in C([\alpha, \beta])$ oraz $0 < \beta - \alpha < 2\pi$. Pole obszaru ograniczonego łukiem f oraz promieniami wodzącymi o amplitudach α, β wyraża się wzorem:

$$P = \frac{1}{2} \int_{\alpha}^{\beta} (f(\theta))^2 d\theta. \quad (2)$$

Zadanie 2. Oblicz pola figur ograniczonych podanymi krzywymi:

- $y = \sqrt{3} \cos x$ oraz $y = \sin x$, dla $x \in [-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}]$;
- $y = x^2 - 6x + 7$ oraz $y = 3 - x$;
- $xy^2 = 1, xy^2 = 4, y = 1$ oraz $y = 2$;
- $y^2 = (1 - x^2)^2$ (krzywa zamknięta);
- $x(t) = a \cos(t), y(t) = b \sin(t); t \in [0, 2\pi]$,
- $x(t) = a(2 \cos(t) - \cos(2t)), y(t) = a(2 \sin(t) - \sin(2t)); t \in [0, 2\pi]$,
- $x(t) = a \cos^5(t), y(t) = a \sin^5(t); t \in [0, 2\pi]$,
- $r(\phi) = a \cos(\phi)$, dla $0 \leq \phi \leq 2\pi$;
- $r(\phi) = a(1 + \cos \phi)$, dla $0 \leq \phi \leq 2\pi$.

II. Długość krzywej:

a) $\Gamma : (x(t), y(t)), t \in [t_1, t_2]; x, y \in C^1([t_1, t_2])$ oraz brak punktów wielokrotnych. Długość łuku Γ wyraża się wzorem:

$$L = \int_{t_1}^{t_2} \sqrt{(x'(t))^2 + (y'(t))^2} dt; \quad (3)$$

b) $\Gamma : r = f(\theta), f \in C^1([\alpha, \beta])$ oraz brak punktów wielokrotnych. Długość łuku Γ wyraża się wzorem:

$$L = \int_{\alpha}^{\beta} \sqrt{(f(\theta))^2 + (f'(\theta))^2} d\theta. \quad (4)$$

Zadanie 3. Oblicz długości podanych krzywych:

- a) $y = \ln x, x \in [\sqrt{3}, 2\sqrt{2}]$;
- b) $y = \ln \cos x, x \in [0, \frac{\pi}{3}]$;
- c) $f(x) = \sqrt{x}, 0 \leq x \leq 1$;
- d) $x(y) = \frac{1}{2}(y^2 - \ln y), 1 \leq y \leq 2$;
- e) $f(x) = \sqrt{x-x^2} + \arcsin \sqrt{x}, 0 \leq x \leq 1$;
- f) $x(t) = a \cos^3 t, y(t) = a \sin^3 t, 0 \leq t \leq 2\pi$;
- g) $r(\phi) = a(1 + \cos \phi), 0 \leq \phi \leq \pi$;
- h) $r(\phi) = a \sin^3 \frac{1}{3}\phi, 0 \leq \phi \leq 3\pi$;
- i) $r(\phi) = a(1 + \cos \phi)$.

III. Objętość bryły obrotowej:

a) $\Gamma : (x(t), y(t)), t \in [t_1, t_2]$; $x \nearrow$ lub $x \searrow, x, y \in C^1([t_1, t_2]), y \geq 0$. Objętość bryły obrotowej powstałej przez obrót Γ dookoła osi Ox w przedziale $x_1 = x(t_1), x_2 = x(t_2)$ wyraża się wzorem:

$$V = \pi \int_{t_1}^{t_2} y^2(t) x'(t) dt; \quad (5)$$

b) $y = f(x), f \in C([a, b]), f \geq 0$. Objętość bryły obrotowej powstałej przez obrót Γ dookoła osi Oy wyraża się wzorem:

$$V = 2\pi \int_a^b x f(x) dx. \quad (6)$$

Zadanie 4. Oblicz objętość brył powstałych z obrotu podanych figur wokół wskazanych osi:

- a) $0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq \frac{1}{1+x^2}$, wzg. Ox ;
- b) $0 \leq x \leq 4, 0 \leq y \leq \sqrt{x}e^{-x}$, wzg. Ox ;
- c) $1 \leq x \leq e, \ln x \leq y \leq \ln x^2$, wzg. Ox ;
- d) $f(x) = 1 - x^2, 0 \leq x \leq 1$, wzg. Oy ;
- e) $y^2 = 2px, 0 \leq x \leq x_0$, wzg. Oy .

IV. Pole powierzchni bryły obrotowej:

a) $\Sigma : (x(t), y(t)), t \in [t_1, t_2]$; $x \nearrow$ lub $x \searrow, x, y \in C^1([t_1, t_2]), y \geq 0$. Pole powierzchni bocznej bryły obrotowej powstałej przez obrót Σ dookoła osi Ox w przedziale $x_1 = x(t_1), x_2 = x(t_2)$ wyraża się wzorem:

$$S = 2\pi \int_{t_1}^{t_2} y(t) \sqrt{(x'(t))^2 + (y'(t))^2} dt; \quad (7)$$

b) $\Sigma : y = f(x), f \in C^1([a, b]), a \geq 0$. Pole powierzchni bocznej bryły obrotowej powstałej przez obrót Σ dookoła osi Oy wyraża się wzorem:

$$S = 2\pi \int_a^b x \sqrt{1 + (f'(x))^2} dx.$$

Zadanie 5. Wyznacz objętość oraz pole powierzchni (całkowitej) podanych figur:

- a) kuli o promieniu R ;
- b) walca o wysokości h i promieniu R ;
- c) stożka o wysokości h i promieniu R ;
- d) obrotowego stożka ściętego o promieniach podstaw r_1 oraz r_2 i wysokości h .

Zadanie 6. Oblicz pola powierzchni powstałych przez obrót dookoła osi Ox krzywych o równaniach:

- a) $y^2 = 4ax, 0 \leq x \leq 3a$;
- b) $x^2 + (y - b)^2 = a^2 (a < b)$;
- c) $x^{2/3} + y^{2/3} = a^{2/3}$;
- d) $x(t) = a(2 \cos t - \cos 2t), y(t) = a(2 \sin t - \sin 2t), 0 \leq t \leq \pi$;
- e) $x(t) = a(\cos t + t \sin t), y(t) = a(\sin t - t \cos t), 0 \leq t \leq \pi$.

Zadanie 7.* Zastosowanie całek w fizyce:

- a) Jaką pracę należy wykonać, aby ciało o masie m podnieść z powierzchni Ziemi na wysokość h ?
- b) Oblicz moment bezwładności prostokąta o bokach a i b względem boku a , przyjmując stałą gęstość powierzchniową ρ .
- c) Oblicz moment statyczny względem osi Ox łuku paraboli $y = \sqrt{2px}, 0 \leq x \leq 2$.
- d) Wyznacz środek ciężkości stożka obrotowego o promieniu podstawy r i wysokości h .
- e) Ciało wykonuje drgania wzdłuż osi Ox z szybkością $v(t) = v_0 \cos \omega_0 t$, gdzie v_0, ω_0 są stałymi. Znajdź położenie ciała w chwili t_2 , jeżeli w chwili t_1 znajdowało się ono w punkcie x_1 .